

1

“I just bought a Mac to help me design the next Cray.” - Seymoure Cray (1925-1996) when was informed that Apple Inc. had recently bought a Cray supercomputer to help them design the next Mac.

2

Eskiden ibadetlerin *kişisel faydaları* için emredildiğini söyleyen bir grup vardı, *efendim, namaz hareketleri vücuda faydalı, tesbih çekerken parmaklar güzelleşiyor* falan. Sonradan *biz bunları faydalı olduğu için değil, Allah emrettiği için yapıyoruz* demek moda oldu, çünkü *günde 6 öğün yemek lazım* diyen diyetisyene orucu savunmak zordu. Ben bu ikisinin ortasında bir yerdeyim, dünyevi gönderimi olmayan bir ibadet veya yasağın olmadığını sanmıyorum ve yine bu dünyevi gönderimin tek başına, ferdi bir mesele olmadığını, çoğunlukla cemaatle ilgili olduğunu düşünüyorum.

3

İnsanların aldatılmaya hevesli olduğunu ve içinde bulundukları çaresizlikten kurtulmak için aldatılmayı bile umduklarını, bundan bile memnun olduklarını düşünmeye başladım. Aldatan bazı zamanlar –belki çok zaman insanlara iyilik etmektedir. İnsanların nasıl bir dünyada yaşayacaklarını belirleme imaknımız yoksa, onlara en iyisi dünyalarını hikayelerini değiştirmek yoluyla değiştirme imkanı veremeliyiz.

4

Neden binlerce yıllık, ne dediğinin bağlamını bilmediğim bir şeyi burada bana açıklamaya ve son bulunan (ve muhtemelen birkaç onyıla kadar doğruluğu şüpheyile karşılanacak) bilgilerle izah etmeye çalışıyoruz? Bilgi hamdır ve yarım, dini bilgi de böyle, bilimsel bilgi de.

Denenebilir olmak bilginin daha sağlıklı olmasını sağlıyor. Bir plan yapıyorsunuz, denenmeyen bilgi plan aşamasında, bazılarının denenmesi mümkün değil, onlarda plan üzerinden konuşuyoruz. Plan tabii ki mühim, çünkü bir yerde *bilgi* dediğimiz topografisi belli olmayan bir zemindeki binaya benziyor. *Gerçeği* azıcık düzeltmeden, hafriyatı almadan üzerine bina kurmak mümkün değil. Binalarımızın tuğladan, sözlerimizin kelimelerden oluşması mecburi ve bu sebeple *denebilir* olmak, illa plandan uzak, bağımsız, ilgisiz kalmak değil. Kimse plansız bina yapmıyor.

Bununla beraber kimi bilgi de *uygulansın* veya *denensin* diye değil, hatta *bilinsin* diye de değil, sadece bir araç olarak üretiliyor. Bunların amacı hakkında konuştukları *nesneler* değil, bizatihi bir önemleri var. *Üzerinde konuşulamayacak* konular hakkındaki bilgilerimizin çoğu böyle.